

Rozlúčka s letom

OBSAH

JAVYS

JAVYS, na každom kroku bezpečne	4
Rozhovor s vrchným riaditeľom divízie Ing. Slavomírom Brudňákom	
Prevádzka jadrových zariadení JAVYS	5
Vplyv prevádzok JAVYS na životné prostredie	6
Vynikajúce výsledky 2. bloku JE V1	7
Ing. Ján Valko: „Chceme využiť potenciál ľudí z lokality“	8
O súčasnosti a budúcnosti Bohuníc	8

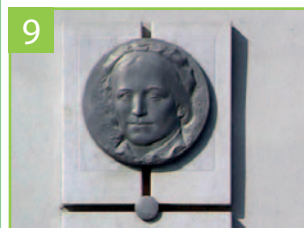
4

8

9

9

**Tip na cyklovýlet
Do rodiska prvej slovenskej herečky**

**Zaujímavosti z regiónu
Jaslovských Bohuníc**

Zaujímavosti z močovského regiónu

10

12

RELAX

September v záhradke

**Renault Laguna GT:
Smer zákruty**

**Vlado Voštinár:
Dovolenku som ešte nestihol**

Dobroty so slivkami

Krížovka

14

14

15

16

16

14

15

Pár riadkov na úvod

Vážení čitatelia,

pri pohľade do kalendára je nám mnohým určite trochu smutno. Uvedomujeme si totiž, že leto sa míňa veľmi rýchlo a s ním aj dovolenkové dni. Na niektorých chvíľach oddychu možno ešte len čakajú, želáme im, aby si ich užili v čo najväčšej pohode.

Ak ste už po dovolenke, tak určite sa môžete pochváliť do zlatista opálenou pokožkou získanou pri mori či v horách, spomínate a listujete vo fotospomienkach a... pohrávate sa s myšlienkou, či predsa len nevyužiť lákavé ponuky cestoviek na septembrové pobyty a užiť si dovolenkové repete.

Pre záhradkárov je toto obdobie charakteristické záväracím ošialom dozrievajúcej zeleniny a chutného ovocia, ktoré si môžeme práve v tomto čase dožiť v čerstvom stave. Časť z tejto hojnosti si zachováme v podobe záväranín, aby nám aj počas zimných mesiacov pripomínali teplé letné dni.

Domáci dovolenkári, ktorí energiu dobýjali, alebo naopak ju na slovenský spôsob vybíjali, si nenechali ujsť mediálne prenosy z čínskej metropoly, kde slovenská výprava bojovala o čo najlepšie umiestnenie. Úspechy či neúspechy našich olympionikov boli témou nespočetných rozhovorov a nepochybne oživil i témy na pracoviskách.

V olympijskom tieni zostali vynikajúce výsledky, ktorými sa môže pochváliť 2. blok jadrovej elektrárne V1. Jeho dvadsaťosemročná história sa uzavrie koncom tohto roka. Tak isto, ako jej staršieho brata 1. bloku pred dvoma rokmi. Oba bloky ve jednotky mohli ešte vyrábať čistú, bezpečnú a lacnú elektrinu pre Slovensko. Náhradou za ňu by mali byť rozostavané močovské jadrové bloky. Energetickú bezpečnosť chce naša vláda riešiť aj výstavbou ďalšej jadrovej elektrárne. Tento zámer potvrdil minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek na seminári, ktorý zorganizovala Občianska a informač-

ná komisia Bohunice. Bohunice sú potenciálnym miestom, kde by nová jadrovka mohla stáť. Prednosti bohunickej lokality vyzdvihol predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš, ktorý ju nazval energetickým srdcom Slovenska. Generálny riaditeľ JAVYS-u Ing. Ján Valko poukázal na odborný potenciál ľudí, ktorí majú širokospektrálne skúsenosti z prevádzkovania i vyradovania jadrových zariadení, spracovania rádioaktívnych odpadov i nakladania s vyhoreným jadrovým palivom. Súčasnosť Bohuníc poznáme. Aká bude ich budúcnosť, to si budeme musieť ešte chvíľu počkať. Dúfajme, že to rozhodnutie bude tentokrát v ich prospech.

Mária Mončeková, šéfredaktorka

Poslaním spoločnosti JAVYS je bezpečne, spoľahlivo a efektívne prevádzkovať a vyradovať jadrové zariadenia, nakladať s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoreným jadrovým palivom, s minimálnym vplyvom na životné prostredie.

JAVYS, na každom kroku bezpečne

Ochrana životného prostredia, bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci, bezpečnosť jadrových zariadení – to sú odbory, ktoré v Jadrovej a vyradovacej spoločnosti patria do kompetencie divízie bezpečnosti. Blížšie sa o nich pozhovoráme s členom predstavenstva a vrchným riaditeľom tejto divízie Ing. Slavomírom Brudňákom.

Vizitka

Ing. Slavomír Brudňák

Narodený:

14. februára 1968 v Prešove

Vzdelanie:

Vysoká škola dopravy a spojov v Žiline

Pracovné pozície:

riaditeľ Poštovej banky, a.s., výkonný riaditeľ spoločnosti Tatrareal, poverený riadením úseku ekonomiky a financovania SSE, a.s., riaditeľ úseku ekonomiky a financovania VSE, a.s., riaditeľ a konateľ spoločností CEI, spol. s r.o., a SPIN služby, spol. s r.o., člen predstavenstva SE, a.s.

Životné prostredie je jednou z najsledovanejších sfér priemyselnej činnosti. Aký postoj zaujíma spoločnosť JAVYS k jeho ochrane?

Spoločnosť JAVYS svoje aktivity smeruje k zachovaniu životného prostredia pre budúce generácie. Pri realizácii činností sa usilujeme zmierňovať dopady na životné prostredie spolu s prijímaním preventívnych opatrení na znižovanie rizík, ktorým je vystavené obyvateľstvo a životné prostredie. Zodpovedne pristupujeme k vyradovaniu jadrovej elektrárne A1. Tu je cieľom odstrániť všetky rádioaktívne odpady a zlikvidovať stavebné objekty. Minimalizovať riziká vplyvu na životné prostredie sa budú i počas ukončovania prevádzky jadrovej elektrárne V1 a jej následného vyradovania. Ochrana životného prostredia spájame s našou ďalšou činnosťou – spracovaním rádioaktívnych odpadov, pri ktorých značne redukuje objem a spracovávame ich do bezpečnej formy, vhodnej na dlhodobé uloženie. Sú vytvorené dostatočné bariéry voči úniku rádioaktivity do životného prostredia nielen pri skladovaní rádioaktívnych odpadov, ale i vyhoreného jadrového paliva.

Sledované a hodnotené ukazovatele, ktoré vyjadrujú vplyv na životné prostredie vo všetkých jeho zložkách, pravidelne zverejňujeme na našej webovej stránke i prostredníctvom dvojmesačníka Žurnál. Jedným z progresívnych nástrojov riadenia našej spoločnosti je Systém environmentálneho manažérstva. Udelený certifikát nás zaväzuje sústavne zlepšovať naše environmentálne správanie.

Aké výsledky má spoločnosť JAVYS v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci?

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dosahuje spoločnosť výborné výsledky. Z pohľadu pracovnej úrazovosti, za uplynulé dva roky našej činnosti, sme nezaregistrovali žiadny pracovný úraz. Oproti predchádzajúcemu roku je malý vzostup pri evidovaných úrazoch. Ich počet sa oproti roku 2006 zvýšil na sedem v minulom roku. Tohtoročná polročná bilancia je veľmi priaznivá, keď sme zaevidovali 2 pracovné úrazy. Veľká pozornosť sa venuje zamestnancom na pracoviskách, kde sa vykonávajú pracovné činnosti so zvýšeným ohrozením zdravia. Prevencia úrazov a chorôb z povolania je zabezpečená monitorovaním parametrov pracovného prostredia, pridelovaním vhodných osobných ochranných pracovných pomôcok, využívaním protihlukových kabín a pravidelnými lekáorskymi prehliadkami. V spoločnosti JAVYS sú pracoviská s rizikovými faktormi hluk, vibrácie a ionizujúce žiarenie. V rámci pravidelných kontrol BOZP v objektoch spoločnosti kontrolujeme dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci aj u dodávateľských subjektov pracujúcich v areáli.

Môžete zhodnotiť jadrovú bezpečnosť zariadení JAVYS?

Dodržiavanie jadrovej bezpečnosti v našej spoločnosti má najvyššiu prioritu. Je deklarovaná v politike spoločnosti, v jej cieľoch i v našom komunikačnom slogane JAVYS, na každom kroku bezpečne. Požiadavky jadrovej bezpečnosti sú zabezpečované pre všetky prevádzkované jadrové zariadenia v Jaslovských Bohuniciach

JAVYS

i v Mochovciach. Veľkú pozornosť venujeme bezpečnému ukončeniu prevádzky JE V1, ktoré sa realizuje na základe nariadenia vlády SR z roku 1999. V súlade s medzinárodnou praxou a odporúčaniami Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu kontinuálne sledujeme ukazovatele jadrovej bezpečnosti prevádzky komplexným systémom hodnotenia v troch základných oblastiach – plynulá prevádzka, pozitívny prístup k bezpečnosti a prevádzka s malým rizikom. V uplynulých dvoch rokoch sa nevyskytla žiadna prevádzková udalosť hodnotená stupňom INES 1 – medzinárodnej stupnice na hodnotenie udalostí na jadrových zariadeniach. Ostatné udalosti boli klasifikované ako udalosti s malým bezpečnostným významom (INES 0), t. j. pod stupnicou alebo ako udalosti bezpečnostného významu (mimo stupnice INES).

V minulom roku schválil Úrad jadrového dozoru SR pre jadrové zariadenia, ktoré spravuje spoločnosť JAVYS, nové oblasti ohrozenia...

Novú oblasť ohrozenia schválil Úrad jadrového dozoru SR pre JE V1. Oproti pôvodnému priemeru 30 km bola oblasť na základe podrobných analýz znížená na hodnotu 25 km. Očakáva sa, že po odstavení 2. bloku JE V1 z prevádzky bude táto oblasť opäť znížená. Ďalšie zariadenia – jadrová elektrárňa A1, technológie

na spracovanie a úpravu rádioaktívnych odpadov, medzisklad vyhoreného jadrového paliva a integrálny sklad rádioaktívnych odpadov majú spoločnú oblasť ohrozenia. Je stanovená ako územie ohraničené hranicou areálu V1, ktorú vymedzuje bariéra stráženého priestoru tohto jadrového zariadenia. Pre Republikové úložisko rádioaktívnych odpadov v Mochovciach je oblasť ohrozenia ohraničená hranicou úložiska, ktorú vymedzuje bariéra stráženého priestoru, teda oplotenie RÚ RAO. Jadrové zariadenie FS KRAO v Mochovciach má stanovenú oblasť ohrozenia ako územie ohraničené hranicou areálu Atómových elektrární Mochovce, ktorú vymedzuje bariéra stráženého priestoru tohto jadrového zariadenia.

Ďakujem za rozhovor.

- mm -

Prevádzka jadrových zariadení JAVYS

Jadrová elektrárňa V1

Jún

Prvou júnovou hodinou začalo na 2. bloku striedavé odstavenie turbogenerátorov TG21 a TG22 na vykonanie plánovaných skúšok ochrán a blokad. Po ich úspešnom ukončení bol 2. blok opäť na svojom nominálnom výkone 2. júna o 6.12 h. Výpadok výroby z dôvodu skúšok ochrán a blokad bol 5 362,9 MWh. O osem dní neskôr boli realizované plánované testy na overenie činnosti primárnej a terciárnej regulácie v rámci dvojročného cyklu certifikácie podporných služieb. Technické podmienky SEPS pre certifikované zdroje boli splnené a 2. blok môže naďalej poskytovať primárnu reguláciu a terciárnu reguláciu TRV-20 MW pre potreby elektrizačnej sústavy. Počas mesiaca pracoval blok bezpečne a spoľahlivo a bol prevádzkovaný zväčša na výkone 97 % so zapnutými korektormi frekvencie.

Júl

V tomto mesiaci bola spoľahlivá, bezpečná a stabilná prevádzka 2. bloku bez výpadkov výroby. Výkon reaktora počas celého mesiaca bol znížený na 97 % so zapnutými korektormi frekvencie oboch turbogenerátorov na poskytovanie primárnej regulácie výkonu. Nevyrobená elektrina z dôvodu poskytovania primárnej regulácie výkonu predstavovala 9 821 MWh.

Výroba elektriny v JE V1

1. blok Odstavený v roku 2006

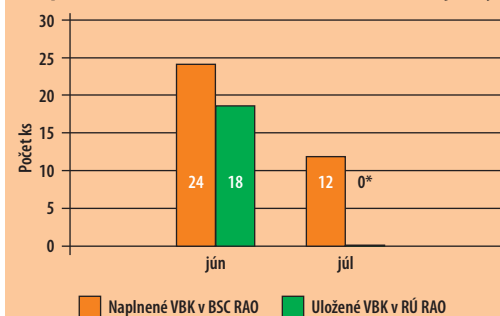
2. blok

Od začiatku roka 2 119 154 MWh

Od začiatku prevádzky 80 885 607 MWh

JE V1 157 578 073 MWh

Naplnené a uložené vláknotónové kontajnery

Celkový počet uložených vláknotónových kontajnerov

1667

* oprava portálového žeriava

JAVYS ekoinfo

Vplyv prevádzok Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s., na životné prostredie január – jún 2008

Atmosféra

01 – 06/2008	Aktivita rádionuklidov v plynných výpustiach								
	JE V1			VYZ A1			MSVP		
	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu
Vzácne plyny (TBq)	1,961	2 000	0,098 %	**	*	*	**	*	*
Aerosóly (MBq)	11,702	80 000	0,015 %	1,657	940	0,18 %	0,315	300	0,11 %
Jód (MBq)	3,993	65 000	0,006 %	**	*	*	**	*	*

* limit nie je stanovený ** hodnoty sa nemerajú

Hydrosféra

Váh a Dudváh – limit podľa rozhodnutia č. KÚŽP-1/2006/00273/Fr vydaného KÚŽP Trnava

01 – 06/2008	Prevádzka	Jednotka	Ročný limit množstva vypúšťaných odpadových vôd	Vypustené množstvo odpadových vôd	% plnenia z ročného limitu	Množstvo odobranej vody z vodnej nádrže Sĺňava
Váh	JAVYS (VYZ, JE V1)	m ³ .mesiac ⁻¹	8 924 688	2 326 369	26,06	7 677 849
Dudváh	JAVYS (JE A1, JE V1)	m ³ .mesiac ⁻¹	315 360	156 384	49,58	-

01 – 06/2008	Aktivita rádionuklidov v odpadových vodách recipientu Váh					
	JE V1			VYZ		
	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu
Korózne a štiepne produkty (MBq)	9,852	13 000	0,076 %	50,68	12 000	0,42 %
Trícium (GBq)	1 709,6	20 000	8,548 %	93,93	10 000	0,94 %

Viac informácií nájdete na webovej stránke www.javys.sk.

Vynikajúce výsledky 2. bloku

Vláda Slovenskej republiky v roku 1999 prijatím uznesenia 801/1999 rozhodla, že posledným rokom výkonovej prevádzky 2. bloku JE V1 bude rok 2008. Tento rok je výnimočný tiež tým, že na 2. bloku nie je naplánovaná žiadna bežná alebo generálna oprava, čo kladie vysoké nároky na prevádzku a korektívnu údržbu zariadenia. Posledná generálna oprava 2. bloku bola ukončená prífázovaním turbogenerátora TG21 k sieti 8. decembra 2007. Odvtedy pracuje 2. blok prevažne na zníženom výkone reaktora 97 % Nnom z dôvodu poskytovania podpornej služby – primárnej regulácie výkonu.

Prevádzka 2. bloku v prvom polroku bola mimoriadne spoľahlivá, bezpečná a stabilná. Drobné nedostatky, ktoré sa vyskytli na zariadeniach sekundárneho okruhu, boli odstránené bez zníženia výkonu bloku pri dodržaní všetkých zásad bezpečnej prevádzky. Dôkazom vynikajúcej prevádzky sú dosiahnuté hodnoty prevádzkových ukazovateľov WANO (Svetové združenie prevádzkovateľov jadrových elektrární):

- koeficient využitia čistého výkonu bloku (LOAD factor) – 94,4 %
- koeficient pohotovosti bloku (UCF) – 99,51 %
- koeficient neplánovaného zníženia výkonu (UCLF) – 0,00 %
- disponibilita (OF) – 100 %

Tieto ukazovatele slúžia na vyhodnotenie spoľahlivosti a bezpečnosti prevádzky blokov a dosiahnuté výsledky za 1. polrok 2008 zaradia 2. blok JE V1 na popredné miesto v rámci WANO.

Okrem výborných prevádzkových výsledkov sme na 2. bloku splnili a dokonca výrazne prekročili plánované ukazovatele výroby elektriny. Zásahu na týchto výborných výsledkoch majú zamestnanci prevádzky a správy majetku JE V1, ale aj kolegovia z iných útvarov a dodávateľa, hlavne z útvaru údržby SE, a.s., ktorí realizovali údržby, testy, kontroly a opravy zariadení JE V1.

Ing. Marián Vrtoch

Návšteva veľvyslanca USA

V rámci pracovného programu v trnavskom regióne zavítal 25. júna do Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s., veľvyslanec USA na Slovensku Vincent Obsitnik. Vzácneho hosta privítal predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Ing. Ján Valko. Americký veľvyslanec sa zaujímal okrem iného o možnosť pokračovania prevádzky elektrárne V1 i skladovanie vyhojeného jadrového paliva a ponúkol spoluprácu s americkými odborníkmi. V diskusii odzneli i informácie o postupe prípravy výstavby nového zdroja, dodávateľskom modeli, mieste výstavby a v súvislosti s odstavením výrobných kapacít sa diskutovalo aj o dostavbe 3. a 4. bloku JE Mochovce.

- r -

Zachytené rádioaktívne materiály končia v JAVYS-e

V súvislosti s júlovým nájdením schránky s možným obsahom rádioaktívneho materiálu v Kráľovej pri Senci boli v súlade s platnými predpismi aktivované príslušné zložky ministerstiev vnútra, zdravotníctva a hospodárstva. Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s., disponuje transportnými a manipulačnými prostriedkami na zásah v takýchto prípadoch.

Úrad verejného zdravotníctva SR robí identifikáciu a v prípade opodstatnenosti zasiela výzvu Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s., ktorá realizuje prevzatie nálezu, po splnení všetkých potrebných náležitostí. Aj tento nález JAVYS protokolárne prevzal, prepravil a umiestnil v špeciálnom skladovacom priestore.

K rádioaktívnemu materiálu zo Senca pribudol 1. augusta mierne aktívny železný šrot, ktorý bol zachytený na železničnej stanici vo Vajnoch.

Po identifikácii zachytených rádioaktívnych materiálov sa s nimi nakladá ako s príslušným druhom rádioaktívneho odpadu.

Ing. Dobroslav Dobák

Ing. Ján Valko, predseda predstavenstva a generálny riaditeľ JAVYS, a.s.: „Chceme využiť potenciál ľudí z lokality“

Spoločnosť JAVYS má pomerne krátku, ale o to intenzívnejšiu históriu. Vznikla vyčlenením vybraných jadrových aktív zo Slovenských elektrární, a.s., v rámci privatizačného procesu. Za dva roky jej histórie sa podarilo skonsolidovať základné vzťahy v spoločnosti, vytvorenej

z dvoch nosných divízií: VYZ, ktorá sa zaoberá vyradovaním jadrovoenergetických zariadení (JEZ) a nakladaním s rádioaktívnymi odpadmi (RAO) a V1, ktorá vyrába elektrinu. Spoločnosť JAVYS je pripravená plniť úlohy, ktoré jej bude delegovať Ministerstvo hospodárstva SR ako 100 % vlastník tejto spoločnosti. V súčasnosti zabezpečuje úlohy štátu i úlohy Ministerstva hospodárstva SR v rámci energetiky – špeciálne jadrovej energetiky.

V oblasti vzťahov s regiónom je našou prioritou dodržiavanie legislatívneho rámca platných právnych predpisov v nadväznosti na ukončovanie prevádzky JE V1. V maximálne možnej miere sa snažíme stabilizovať zamestnanosť v regióne. Chceme využiť potenciál ľudí z tejto lokality, ktorý je veľký, ich odbornosť a zdatnosť. Bolo by naozaj nesmiernou škodou, keby sme o tento potenciál prišli.

V súvislosti s uvažovaným novým jadrovým zdrojom v súčasnosti prebieha v rámci spoločnosti JAVYS proces prípravy podkladov pre MH SR, ktoré by na jeseň tohto roku malo predložiť na rokovanie vlády materiál o novom jadrovom zdroji. Existuje viacero alternatív, akým spôsobom by mala byť realizovaná výstavba. Tieto alternatívy obsahoval materiál, ktorý prerokovala vláda SR v máji tohto roku. Jednou z nich je, že by novú elektrárňu staval samotný štát, alebo ju bude stavať strategický investor. Ako najzaujímavejšia a najefektívnejšia alternatíva nám vychádza určitá kombinácia prvej a druhej možnosti, ktorá predpokladá vstup strategického investora, ktorý by zabezpečil časť financovania a istú podporu projektu. Vláda SR v súčasnosti rozhoduje práve o vstupe tohto strategického partnera. Čo sa týka technického riešenia – tu predpokladáme, ako už naznačil pán minister Jahnátek, viac možností – vybudovanie nového jadrového zdroja napr. kombináciou dvoch reaktorov. Ale to všetko preukážu štúdie a analýzy, ktoré v súvislosti s týmto procesom pripravuje MH SR v spolupráci so spoločnosťou JAVYS.

O súčasnosti a budúcnosti jadrových Bohuníc

V kongresovej sále JAVYS sa uskutočnil 12. júna seminár na tému Súčasnoscť a budúcnosť jadrovoenergetickej lokality Bohunice, ktorého organizátorkou bola Občianska a informačná komisia Bohunice. Zúčastnili sa na ňom starostovia a primátori z oblastí ohrozenia jadrovým zariadením, predstavitelia regionálnej samosprávy, štátnej správy, Úradu jadrového dozoru SR, Slovenskej nukleárnej spoločnosti, Slovenského jadrového fóra, Národného jadrového fondu a predstavitelia podnikateľskej sféry v oblasti jadrovej energetiky.

Pozvanie organizátorov podujatia prijal minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek, ktorý prezentoval základné výzvy pre energetiku. Patrí medzi ne zmena klímy a jej dôsledky, vysoká energetická náročnosť hospodárstva, nízky podiel obnoviteľných zdrojov, vysoká závislosť od dovozu primárnych zdrojov energie, potreba zabezpečenia spoľahlivosti dodávok, vysoké ceny energie na svetových trhoch, konkurencieschopnosť hospodárstva a v neposlednom rade výskum a vývoj inovácie. Minister Jahnátek zdôraznil, že je potrebné naštartovať efektívny proces aj v oblasti energetiky a pristúpiť ku konkrétnym krokom, ktorými sú okrem iného vypracovanie stratégie energetickej bezpečnosti, príprava a výstavba nových zdrojov vrátane 3. a 4. bloku v Mochovciach, komplexné riešenie likvidácie jadrovoenergetických zariadení, využitie infraštruktúry odstavovanej JE V1, podpora vytvárania regionálnych politík zameraných na rozvoj a budovanie efektívnej energetickej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť stabilnú a bezpečnú prepravu a distribúciu energie.

Podľa predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikuša je lokalita Jaslovské Bohunice jedinečná a svoju hodnotu nadobudla v uplynulých desaťročiach práve vďaka jadrovým elektrárnám. Predseda Trnavského samosprávneho kraja ocenil pozitívny vzťah väčšiny občanov Slovenska k jadrovým elektrárnám, k čomu prispeli aj finančné prostriedky pre obce v okolí jadrových zariadení.

Za prevádzkovateľov bohunických jadrových zariadení na seminári vystúpil generálny riaditeľ spoločnosti JAVYS Ing. Ján Valko, ktorý hovoril o aktivitách spoločnosti v kontexte sociálnoekonomických a environmentálnych dopadov a generálny riaditeľ Slovenských elektrární, a.s., Paolo Ruzzini s prezentáciou na tému Budúcnosť JE V2 v kontexte vzťahov s regiónom. Vplyv bohunických jadrových zariadení na životné prostredie rozobrala RNDr. Darina Kobzová, riaditeľka odboru manažmentu environmentálnych rizík MŽP SR. Predseda ZMO regiónu Jaslovské Bohunice Peter Ryška v historických súvislostiach ozrejmil rozhodovacie procesy jadrovej energetiky, súčasne sa dotkol aktuálnych procesných a daňových otázok.

Do rodiska prvej slovenskej herečky

Aischylos, Sofokles, Euripides, štúrovci. Na prvý pohľad ich nič nespája, ale predsa mali čosi spoločné – divadlo. Ten prvý pochopil, že keď má divadlo zaujať ľudí, tak nestačí, aby na javisku bol len jeden herec a zbor, a tak tam pridal ďalšieho herca. Sofokles bol ešte väčší výmyselník a pridal na javisko tretieho herca. Euripides nepridal len štvrtého, ale aj ďalších.

Rodný dom Aničky Jurkovičovej

Na dlhú dobu sa stalo divadlo doménou mužov. Nielenže divadelné hry písali, ale ich aj hrávali. Nevie, kedy sa na antickú scénu ako herečka dostala žena. Nevie presne ani kedy sa divadlo začalo hrať na Slovensku, ale nech to bolo kedykoľvek, vtedajší naši ochotníci zostali verní zaužívaným tradi-

ciám a na javisko ženu tiež nepustili. Až štúrovci sa rozhodli, že to zmenia. Najskôr však museli nájsť takú, ktorá bola ochotná prelomiť bariéry a ktorej aj rodičia žili s takým nadhľadom, že jej to umožnili.

...*„že sa nehanbí !!! ... a čo na to otec ???!!!, ... je úžasná !!!“* ..., niektorí ju obdivovali, druhí zaznávali, iní závideli jej odvahu, ... viacerí sa však zhodli na tom, že jej to svedčí. Bola mladá, pekná a neskôr si všimli, že aj inteligentná, vzdelaná, skromná, obetavá, ...

Bolo to 5. augusta 1841 v Sobotišti, keď sedemnásťročná Anička Jurkovičová spôsobila tento rozruch. Veď bola prvou Slovenkou, ktorá neváhala predstúpiť v divadelnej role pred ľudí a ukázať im svoj „kumšt.“ Možno tušila, že mnohí ju nepochopia, druhí ju odsúdia a nenájdu pre ňu ani meno, iným bude smiešna, ... *„však prečo má hrať divadlo žena, keď ho hrávajú len muži?“* Navždy sa stala prvou slovenskou herečkou. Keďže iné nemali v tom čase jej odvahu, museli štúrovci siahnuť po takej hre, kde bola len jedna ženská rola. Naštudovanú divadelnú hru potom predviedli na viacerých miestach Slovenska. Dala príklad aj ostatným a čoskoro hrávali divadlo aj iné Slovenky. Jej krása a možno aj odva- ha spôsobovali, že viacerí „herci“ sa pri divadelných skúškach pretekali o jej náklonnosť. Najskôr ju získal Ján Francisci. Lenže bol jedným z tých, ktorý „poslúchli Štúra príkaz“, ktorý nejako nevedel spojiť lásku k žene s láskou k národu a vyžadoval to aj od ostatných. Našli sa však aj „rebeli“ a Štúra neposlúchli. Jej manželom sa stal na jeseň 1845 Jozef Miloslav Hurban, s ktorým to v živote vôbec nemala ľahké, a ktorý potom celým svojím životom dokazoval ako sa veľmi ľudoviti s tými láskami mýlil. Anička mu bola oporou v živote a aj vďaka nej dokázal pracovať s takou vervou pre národ. Povila mu deväť detí, ktorým musela nahrádzať aj otca, keď bol za svoju činnosť prenasledovaný.

Svojho manžela prežila o sedemnášť rokov a svoju pozemskú púť ukončila v Martine roku 1905, kde striedavo žila u svojich dvoch synov. Tu, na Národnom cintoríne, je pochovaná.

Narodila sa v Novom Meste nad Váhom, v dome, kde pôsobil jej otec ako evanjelický učiteľ.

Pamätná plastika na dome

Popis cesty

Z Jaslovských Bohuníc sa vydáme do Malženíc, kde odbočíme vľavo na štátnu cestu č. 504, ktorá nás privedie až do Nového Mesta nad Váhom.

Tu z dolnej časti námestia vľavo vybieha Komenského ulica. Dom s popisným číslom 2 je rodným domom prvej slovenskej herečky Aničky Jurkovičovej. Na jeho priečelí je pamätná tabuľa.

Cestou tam prebicyklujeme skoro 50 km.

Leto v regióne privítal folklór

V sobotu 28. júna odštartoval v Krakovanoch dvojdnový folklórny maratón ako II. župný festival kultúry K r a k o v a n y 2008. Festival niesol podtitul Hudba, ktorá spája. A v Krakovanoch hud-

ba naozaj spájala. Na pódiu sa predviedli súbory z celého samosprávneho kraja – od Žitného ostrova, cez Trnavsko, Piešťansko až po Záhorie. Zároveň naturel svojej krajiny predviedli aj kultúrne telesá z Ukrajiny, Čiech i srbskej Padiny. Bohatý bol aj sprievodný program. V priestoroch kultúrneho domu boli inštalované výstavy „Kedysi a dnes“ a takisto „Za krakovskú bránu“. Prítomní si mohli vychutnať aj jarmočnú atmosféru s ukážkami rôznych ľudových remesiel. Veľkej pozornosti fotoobjektívov sa tešil aj trojmetrový medveď vyrezaný z dvestoročného duba. Maca, ktorý je symbolom obce, vyrezal ľudový remeselník Štefan Slabý z Vrbového za necelý rok. Rezbár sa pustil do obrovského kmeňa s nadšením, ako však priznáva, to postupne vyprchalo. „Na začiatku som nevedel, že vo vnútri sú stovky rôznych klinčov, klinov a kovových úlomkov. Strom stál na strategickom mieste a celé stáročia naň ľudia vešali najrôznejšie oznamy a plagáty. Klinčov bolo v kmeni za celé vedro,“ hovorí Slabý. So štvortonovým kmeňom sa pasoval celý rok. Robil vtedy, keď mal čas. Strom, z ktorého je medveď vytesaný, neodolal silnej víchrici a zrútil sa. Takto našiel svoj význam v podobe obrovského symbolického monumentu, ktorý v septembri premiestnia pred miestny obecný úrad.

Eva Pristašová

V Bohunicách pri kaštieli

Počas posledného júnového víkendu sa v Jaslovských Bohuniciach v areáli prírodného amfiteátra konal tretí ročník festivalu slova, hudby a tanca V Bohunicách pri kaštieli. Tento ročník festivalu bol špeciálny aj v tom, že obec oslavuje 895. výročie prvej písomnej zmienky a 50. výročie obce Jaslovské Bohunice. V piatok sa oslavy začali sprievodom a vystúpením divadelno-kaskadérskej spoločnosti – Tovarištva starých bojových umení a remesiel. Známejší sú pod menom Kozovci. Hlavným prekvapením piatkového programu bol muzikál Mlyny. Muzikál uviedol František Kovár a režíroval ho Pavol Smolík.

Sobotný deň patril Open plant – otvoreným elektrárňam, ktoré usporiadali Slovenské elektrárne – Enel, a.s., Bratislava. Kto mal záujem, opäť mohol navštíviť atómovú elektráreň, kam záujemcov odvážali autobusy spred parku. Na futbalovom ihrisku sa stretli tradiční súper – ŠK Blava, JAVYS, Sloven-

Sobotný večer patril Marekovi Ťapákovi a jeho Tancu medzi črepinami.

ské elektrárne, a.s., a Siladice. Už tretíkrát, a preto aj natrvalo si odnášali víťazný pohár hráči Siladíc. Večer patril Marekovi Ťapákovi a jeho Tancu medzi črepinami.

Festival zavŕšili usporiadatelia v nedeľu novinkou, Medzinárodným folklórnym dňom pod názvom „Už idú, už sú tu...“ Týmto popevkom z ľudovej piesne privítali v Jaslovských Bohuniciach súbory z Ukrajiny, Chorvátska, Lotyšska a Maďarska. Počas folklórneho dňa v miestnom amfiteátri vystúpil súbor Gymnik, Blavanka, Špačinčanka. Podujatie sa konalo pod záštitou starostu obce Petra Ryšku a predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikúša. Prijemnú atmosféru plnú ľudového spevu, tanca i hovorového slova si prišiel vychutnať aj prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, ktorý navštívil Jaslovské

Na prvej návšteve privítali prezidenta chlebom a soľou.

REGIÓN

V Maduniciach nová pamätná zóna

Pred budovou Obecného úradu v Maduniciach odovzdali v júni slávnostne do užívania prvú časť pamätnej zóny Jána Hollého. Do roku 1948 v dedine Ján Hollý pôsobil ako farár. Madunice sa však nepýšia len novým centrom obce.

Alena Jelušová otvára pamätnú zónu Jána Hollého.

„Máme viacero dôvodov k oslavám, pretože sa nám darí realizovať viacero dôležitých investičných akcií pre radosť, ale i spokojnosť nášho života. Vďaka eurofondom sa v obci dobudoval kanalizačný systém, v piatich uliciach sa vymenila zastaraná vodovodná sústava, hydranty. Pri týchto prácach boli rekonštruované aj povrchy niektorých obecných komunikácií,“ povedala starostka Maduníc Alena Jelušová. Architektom pamätnej zóny bol Peter Odnoga a architektonický návrh fontány pripravil Pavol Dubina. Na oslavách sa odovzdávali ďakovné listy nielen predstaviteľom investorských spoločností a architektom.

Eva Pristašová

80. výročie futbalu v Šúrovciach

Šúrovce oslavovali od 20. do 22. júna 80 rokov organizovaného futbalu v obci. Oslavy sa začali slávnostným stretnutím v miestnom kultúrnom dome a odmeňovaním osobností, ktoré sa o rozvoj futbalu v obci zaslúžili. Na sviatok Šúrovčanov nezabudol ani prezident SR Ivan Gašparovič, ktorý im zaslal pozdravný list. Osobne prišiel zablahoželať predseda TTSK Tibor Mikuš. Pamätnou medailou predsedu in memoriam ocenil Jozefa Mitasa, po ktorom je pomenovaný aj miestny futbalový štadión. Štefan Antal, Miroslav Náhlík, Jozef Kušnir, Jozef Kobora a Alexander Šarvaic (in memoriam)

Oslavy sa začali v miestnom kultúrnom dome.

dostali Pamätný list predsedu TTSK. Domáci klub Horses sa na trávniku stretol s bývalými československými reprezentantmi či Spartakom Trnava. Azda najlepším narodeninovým darčekom pre fanúšikov bola remíza domácich s ligovým Spartakom 3:3.

Zasadali župní poslanci

V stredu 9. júla zasadal župný parlament. Poslanci TTSK na svojom 20. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva TTSK prijali uznesenie o poskytnutí pomoci jednotlivým postihnutým občanom, obciam, neziskovým organizáciám, združeniam a klubom v celkovej maximálnej výške 3 milióny korún. Poslanci Zastupiteľstva TTSK akceptovali potrebu vytvorenia Krízového fondu TTSK, ktorý bude slúžiť na riešenie vzniknutých krízových situácií. Plánovaná čiastka na vytvorenie krízového fondu zo strany TTSK je 11 miliónov korún. V ďalšom bode programu súhlasili s vymenovaním do funkcie riaditeľa Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave Líviu Kolekovú a do funkcie riaditeľa Nemocnice s poliklinikou sv. Lukáša Galanta Rynalda Šimanského. Od 1. augusta bude v Trnave otvorené Krízové stredisko pre mladistvých, ktorého riaditeľkou bude Adriana Kvasňovská-Seifertová.

Dôležitým bodom zastupiteľstva bola tiež Optimalizácia sústavy študijných a učebných odborov a siete stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK. Jej nosnými myšlienkami sú uplatnenie absolventov v praxi, profilácia školy a odstránenie duplicitných odborov. Poslanci schválili úpravu a jej predloženie na schválenie Ministerstvom školstva SR. Zmeny by sa mali dotknúť od začiatku nového školského roka niektorých študijných odborov Strednej záhradníckej školy Piešťany, Strednej priemyselnej školy dopravnej, Združenej strednej priemyselnej školy a Obchodnej akadémie v Trnave. Ďalej SOU v Gbeloch, Dunajskej Strede, Galante a Hlohovci, tiež Strednej záhradníckej školy v Piešťanoch a Strednej poľnohospodárskej školy v Trnave a niekoľkých ďalších školských ustanovizní v kraji.

Predstavitelia vedenia TTSK blahozelajú poslancovi K. Domsitzovi k okrúhlemu jubileu.

Cyrilometodský deň obce

V obci Veľké Kozmálovce sa 5. júla konal 11. ročník tradičného Cyrilometodského dňa obce. Už od skorých ranných hodín bolo vidieť v parku a v dome kultúry ľudí, ktorí každoročne pomáhajú pri organizovaní tohto podujatia. O 11. h sa v obecnom parku konala slávnostná svätá omša, ktorú celebroidali vdp. farár Mgr. Miroslav Kostolný a vdp. kaplán Mgr. Ján Viacian.

V popoludňajších hodinách sa začal festival dychových hudieb. Ako prvá sa predstavila dychová hudba Hodrušanka z obce Hodruša-Hámre. V prestávke ich vystriedal detský folklórny súbor Hronček pod vedením riaditeľky ZŠ Mgr. Mirosľavy Grausovej a mužská spevácka skupina Veselí chlapi. Kultúrny program pokračoval vystúpením dychovej hudby Vozokanka z Veľkých Vozokán.

Keby sa v tento deň udeľovala cena za najlepšie hudobné vystúpenie, podľa môjho názoru by ju získali Veselí chlapi a hudobníci Ing. M. Vargic, M. Vargic ml. a D. Tariška. Ich úžasný hudobný výkon si získal srdcia divákov, ktorí ho ocenili obrovským potleskom. Ako posledná sa predstavila dychová hudba Kesanka, ktorá zabávala všetkých prítomných do neskorých nočných hodín.

Pre všetkých návštevníkov Dňa obce bol nachystaný chutný guláš, pečené hurky a klobásky.

Obec Veľké Kozmálovce ďakuje Nitrianskemu samosprávnemu kraju a generálnemu partnerovi – Enel Slovenské elektrárne, a.s., za finančnú podporu Cyrilometodského dňa obce. Vďaka patrí aj všetkým obetavým občanom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli pri uskutočnení tohto podujatia.

Lenka Kinčoková

Remeselnícke trhy v Pukanci

Trhy na Námestí mieru v Pukanci

Tohtoročný 16. ročník Pukanských remeselníckych trhov bol úspešným pokračovaním jarmočnej tradície z minulosti. História trhov a jarmokov tu siaha až do 14. storočia. V období prudkého rozvoja remesiel, v 17. storočí, sa Pukanec stal kolískou slávy slovenskej remeselníckej práce a kráľ Ferdinand III. udelil Pukancu trhové právo. Jarmočným privilegiom ho rozšíril 5. mája 1702 kráľ Leopold I. V Pukanci sa tak mohli konať štyri jarmoky ročne. Oživením trhovej tradície sú od roku 1993 výročné remeselnícke trhy, ktoré sa konajú vždy počas prvého júlového víkend. Na námestí v starobyľom Pukanci sa v sobotu 5. júla predstavili nielen domáci remeselníci, ale mnohí z rôznych kútov Slovenska. Celkovo sa ich tu zišlo vyše sto a vytvorili nádhernú jarmočnú atmosféru.

Čestní občania Pukanca so starostkou obce, zľava akad. maliar Viktor Bilčík, Jana Báhnová, prof. Ing. Ivan Hríčovský, DrSc., doc. Ing. Jozef Húska, CSc.

Na obecnom úrade sa v tento deň zišli pozvaní hostia, aby boli svedkami slávnostnej udalosti – udelenia čestného občianstva trom osobnostiam, ktorých život a práca sú neodmysliteľne späté s Pukancom. Z rúk starostky obce Jany

REGIÓN

Bahnovej prevzali Čestné občianstvo prof. Ing. Ivan Hričovský, DrSc., doc. Ing. Jozef Húska, CSc., a akademický maliar Viktor Bilčík. Všetci traja úprimne poďakovali za poctu, ktorej sa im dostalo. V krátkych príhovoroch sa vyznali z lásky k Pukancu s prísľubom, že sa budú snažiť naďalej šíriť jeho dobré meno a propagovať ho v tom najlepšom slova zmysle. Fajka velebená, fajka zatracovaná – taký je názov knihy, ktorú slávnostne počas trhov uviedli do života. Jej autormi sú RNDr. Miroslav Harman, CSc., a prof. RNDr. Jozef Šteffek, CSc. A hoci sa tejto významnej chvíle Dr. Harman nedomohol, jeho životná púť sa skončila 15. januára 2008, s úctou a vďakou si na svojho čestného občana spomenuli počas krstu knihy Pukančania, najbližší príbuzní, priatelia i známi. Úvodné slová prezentácie novej knihy patrili PhDr. Monike Nemčekovej, riaditeľke vydavateľstva SB PRESS Tlmače, ktorá knihu predstavila a poďakovala za finančné príspevky na vydanie knihy spoločnosti Data System Soft spol. s r.o. Bratislava a obci Pukanec.

Pukanské remeselnícke trhy sa vydarili a to je najlepšia odmena pre organizátorov, ktorí do príprav 16. ročníka vložili veľa energie. Intenzívne dlhé týždne pracovali, aby v deň D bolo všetko pripravené a aby boli hostia spokojní. A že sa to podarilo, o tom svedčia dobré ohlasy hostí, ktorí do Pukanca merali cestu z rôznych kútov Slovenska. Či už kvôli jarmoku, či za kultúrnymi zážitkami,

Zľava prof. RNDr. Jozef Šteffek, CSc., prof. doc. PhDr. Václav Furmánek, DrSc., a PhDr. Monika Nemčeková.

mi, všetci si prišli na svoje. Prispeli k tomu aj také hudobné bonbóniky, o aké sa postarala skvelá vokálna skupina Close Harmony Friends v Evanjelickom kostole, či Cigánski diabli v Parku M. R. Štefánika, ale aj možnosť stretnúť sa na autogramiáde so spisovateľom Andrejom Chudobom, ktorý žije a tvorí v Pukanci.

Vanda Prandorfyová

Vynovili levickú nemocnicu

Nemocnica s poliklinikou Levice, n.o., slávnostne otvorila 27. júna zrekonštruované priestory troch nových chirurgických operačných sál, chirurgického lôžkového oddelenia a jednotky intenzívnej starostlivosti. Náročnú a rozsiahlu investíciu uskutočnila v spolupráci s Nitrianskym samosprávnym krajom, ktorý zabezpečil rekonštrukciu dvoch operačných sál v sume 13 miliónov Sk a NsP Levice, n.o., ktorá do rekonštrukcie tretej operačnej sály, lôžkového oddelenia a jednotky intenzívnej starostlivosti spolu s kompletným prístrojovým vybavením, novým nábytkom a lôžkami, investovala v rámci projektu 51 miliónov Sk.

„Levická nemocnica je profilovaná ako jedna z nosných nemocníc v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja, poskytujúca komplexnú zdravotnú starostlivosť v okrese pre viac ako 150-tisíc obyvateľov. Samotný objekt nemocnice bol odovzdaný do prevádzky pred 20 rokmi a odvtedy slúži svojmu účelu. Zub času však na ne už zanechal svoje stopy a rekonštrukcie a inovácie technológií už boli žiaduce. Dôkazom toho bola aj mediálne známa kauza nákazy pacientov baktériou klebsiely na už zastaraných operačných sálach. Po uplynutí niekoľkých mesiacov máme tú česť predstaviť verejnosti dielo, ktoré úrovňou svojho prístrojového vybavenia a dispozičným riešením ponúka štandard hodný tohto tisícročia. Naším pacientom ponúkame špičkové pracovisko JIS, ako aj operačné sály a chirurgické lôžkové oddelenie vysokého európskeho štandardu. Levická nemocnica si touto investíciou chce aj naďalej udržať svoju pozíciu medzi najlepšími nemocnicami na Slovensku,“ uviedol riaditeľ nemocnice Mgr. Viktor Dudáš a súčasne poďakoval všetkým, ktorí priložili ruku k realizovanému dielu. Na slávnostnom prestrihnutí pásky na realizovanom diele a jeho odovzdaní do užívania sa zúčastnil poslanec NR SR a predseda HZDS-ĽS JUDr. Vladimír Mečiar, poslanec NR SR Ing. Ján Kovarčík, predseda NSK doc. Ing. Milan Belica, PhD., podpredsedníčka NSK Mgr. Ľubica Burdová, poslanci NSK, primátor Levíc Ing. Štefan Mišák a ďalší hostia.

-sak-

Septembrová zeleninová záhradka

Teplé dni a chladné noci. September v záhradke môže byť naozaj zradný. Nočné mrazíky by mohli poškodiť plody paradajok a papriek, ktoré ešte v tomto čase dorastajú a tak je vhodné ochrániť ich na noc fóliami.

Čerstvý šalát

September je tiež mesiac vhodný na vysádzanie šalátu. Sadí sa do plytkých riadkov vzdialených od seba okolo 20 cm, po vyjednotení by mala byť vzdialenosť medzi jednotlivými rastlinkami cca 30 cm. Ak máme voľné parenisko či iný priestor, ktorý sa dá cez zimu zakryť, nie je určite od veci vysadiť niekoľko rastlín tiež sem. Získame čerstvý šalát už ku koncu marca, zatiaľ čo z otvoreného záhonu ho budeme môcť zberať až o mesiac neskôr.

Zimný cesnak

Na konci tohto mesiaca je vhodné vysádzať aj cesnak. Potrebuje ale pôdu s dostatkom vápna. Nesmie sa však hnojiť močovkou alebo čerstvým hnojom. Rastliny by potom zle vyzreli a mohli by ich ľahšie napadnúť škodcovia. Ideálny je jemne zrýľovaný a z minulého obdobia prehnojený záhon po uhorkách a kapuste. Cesnak nesadíme na záhon, kde sme predtým pestovali cibuľu, pór, paradajky a zemiaky. Pri sadení používame iba zimné odrody cesnaku, ktoré sú morené proti hädátke zhubnému. Cesnak vysádzame v riadkoch, ich rozmedzie by malo byť od 20 do 30 cm a vzdialenosť medzi jednotlivými rastlinami by mala byť asi 8 cm. Strúčiky vkladáme do zeme do hĺbky tiež 8 cm. Po výsadbe je vhodné záhon udusiť pomocou dosky alebo valca a mierne zaliať.

Jesenný špenát

Ak stihnete vysiť špenát do polovice mesiaca, môžete za 30 až 45 dní zberať úrodu. Ak sa vám to nepodarí, nevadí. Koncom mesiaca môžete vysadiť špenát na prezimovanie. Zberať úrodu však budete až v apríli. Semená sa vysievajú do riadkov v rozmedzí 20 – 25 cm, a to 2 cm hlboko.

Smer zákruty

Prepracovaný predný nárazník s rebrami po bokoch, svetlomety s čiernym pozadím a čierne lakovanie spätných zrkadiel. Laguna GT nie je obyčajný model. Ak by o jeho schopnostiach vizuálne nepresvedčila predná časť, zadná s dvoma koncovkami výfukového potrubia utvrdí o výkonovom potenciáli auta, ktoré prešlo rukami oddelenia Renault Sport. Bočné vedenie sedadiel udrží aj v ostrých zákrutách, ktoré vie Laguna GT prechádzať nezvyčajne rýchlo. Práve pri smerovaní do nich oceníte veľmi dobre tvarovaný volant s príjemnou hrúbkou. Naftový motor s objemom dva litre dosahuje výkon 131 kW (180 koní) pri 3 750 otáčkach za minútu a krútiaci moment mohutných 400 Nm pri 2 000 otáčkach za minútu. V praxi to vyzerá tak, že keď sa motor prostredníctvom prepínania nadýchne, zatlačí posádku hlboko do sedadiel. Dynamika nechce poznať hranice. Ručičky otáčkomera aj rýchlomera vedú kmitať s obrovským nasadením. Auto s váhou 1 614 kg sa vrhá vpred s nezadržateľnou ochotou a motiváciou ukázať všetky prednosti. Ak k tomu prirátame papierovú priemernú spotrebu 6,5 litra na sto kilometrov a palivovú nádrž s objemom 66 litrov, čiže akčným radiusom niekde na úrovni tisícky kilometrov, vychádza Laguna GT ako mimoriadne konkurencieschopné vozidlo. Špecifikom Laguny GT je riešenie zadnej nápravy. Po dlhých rokoch odmlky sa do osobného auta dostalo aktívne riadenie zadnej nápravy a jeho prejavy patria k príjemným prevapeniam. Prvé, na čo sa musíte pripraviť, je oveľa menej točenia volantom. V nízkych rýchlostiach sa kolesá zadnej nápravy natáčajú opačným smerom ako predné a zlepšujú ovládateľnosť v stiesnených priestoroch. Vo vysokých rýchlostiach sa zadné kolesá vychýlia tým istým smerom ako predné a auto prechádza zákruty pokojnejšie, presnejšie a rýchlejšie. Potenciál motora a aktívneho riadenia spoznáte aj počas rýchleho diaľničného presunu. Tiahle rýchle zákruty prejdete bez najmenších známok nepokoja a v rýchlosti, o ktorej by ste to ani nepovedali. V interiéri nebude vyrušovať hluk ani pri údajoch z rýchlomera ďaleko za povolenými rýchlostnými limitmi. Podvozok takisto prešiel športovým tréningom a nezaostávajú za ním ani brzdy. Renaultu sa podarilo postaviť zaujímavé auto. Laguna GT nie je jednoznačne puristickým športovcom. Predstavuje zaujímavú alternatívu pre tých, ktorí radi poriadne pritlačia plynový pedál a ventilujú pracovný stres aktívnym pohybom volantom na krivoľakých cestách.

Foto: © Barbora Krížová

„Dovolenku som ešte nestihol“

hovorí usmievavý moderátor Vlado Voštinár. Jeho tvár poznáme z televízie JOJ, kde niekoľko rokov moderoval oblúbenú reláciu Inkognito či šou Tanec za milión. Prihovárал sa nám tiež z rádia Twist a z rádia Viva. Napriek tomu, že je plne vyťažený, na rozhovor si čas našiel.

Prázdniny sa nám pomaly končia – tie tvoje boli vraj čisto pracovné. Alebo si si predsa len stihol ukradnúť nejaký ten

čas a vybrať sa na pár dní preč z Bratislavy?

VV: Zatiaľ som nedovolenkoval a moja letná činnosť sa s oddychom tiež porovnávať nedá. V júli som mal ešte niekoľko povinností a august je už naplno pracovný. Pripravujú sa programy, ktoré idú v septembri do vysielania. Takže leto beží ďalej, ale bezo mňa.

Tvojou domovskou televíziou je TV JOJ, práve v septembri televízie menia svoj program. Dotkne sa to aj tvojich dvoch relácií – Vojny slov a Nového bývania?

Oba moje programy sa objavajú aj v novej programovej štruktúre. To znamená, že ich TV JOJ bude vysielajúť aj od septembra. Pre moderátora i tvorcov sú to vždy potešiteľné správy. Začali sme už vyrábať a je to opäť veselé a zaujímavé.

Keď hovoríš o bývaní, veľa ľudí sa z Bratislavy sťahuje smerom von na vidiek, ty si to nedávno spravil naopak, z Trnavy si sa presťahoval do hlavného mesta. Prečo?

Tí, čo sa odsťahovali, sa aj tak pravdepodobne budú každé ráno do Bratislavy vracajúť za prácou. Ja som to robil 15 rokov a dostal som sa do štádia, kedy ma to začalo dramaticky časovo i finančne obmedzovať. Na cestách som bol denne minimálne dve hodiny. Vyriešil som to teda takto. Bývam už v novom byte a užívam si to.

Máš aj chalupu na kopaniciach neďaleko Vrbového – si taký ozajstný chalupár – v montérkach a gumákoch, sám si majstruješ a sadiš alebo je to iba relax, miesto, kam chodíš oddychovať?

Pred niekoľkými dňami som začal uvažovať, či tú moju stavbu na kopaniciach budem vôbec volať chalupa. Evokuje to totiž staršiu usadlosť a k tomu ja veľmi vzťah nemám. Takže ozajstný chalupár nie som. Toto moje „oné“, čo mám na kopaniciach, je vlastne dom, kam chodím oddychovať. Trošku aj pomajstrujem, ale len tak fajnovito. Pokosiť trávu, niečo pretrieť a tak. Už sedem rokov sa tam pravidelne na celé leto sťahujeme a oddychnutí sa pred začiatkom školského roka vraciame do mesta. Toto leto som tam bol, ale iba na pár dní.

Blízko tvojej „chalupy“ bola ešte donedávna tabuľa Twistovo, neďaleko si totiž organizoval letné tábory pre deti. Miesto sa síce zmenilo, ale

viem, že v tom pokračuješ. To máš také pekné spomienky na tábory, že si sa na to dal? Posielaš do nich aj tvoje dve deti?

Ja som do táborov chodieval pravidelne. Jednak som to mal rád a mojim rodičom to tiež asi vyhovovalo, lebo si ma tam s radosťou na tri týždne odložili. Dodnes spomínam na prvé táborové lásky, kamarátov, dukátové buchtičky a zábavu. Do táborov treba chodiť, aby decká cez prázdniny zažili aj niečo nové, čo sa potom obyčajne neopakuje. Moje deti do táborov, samozrejme, chodia. Zároveň mám od nich z prvej ruky neskreslené informácie o tom, čo sa im páči, ale aj čo treba zmeniť k lepšiemu.

Manželstvo – to je téma na dlhšiu debatu. Ak by si mal charakterizovať to svoje piatimi slovami – aké je? Si hlava, ktorou otáča krk – tvoja manželka?

1, Moje 2, manželstvo 3, je 4, stále 5, perfektné! Určite aj preto, lebo hlavou i krkom je moja žena.

Ja som totiž počula, že rád vynášaš smeti a pritom sa stratíš na 3 dni...

Jáj, tie smeti, to sa so mnou bude vliecť až do smrti... Áno, raz sa mi stalo, že som išiel vyniesť smeti a prišiel som o tri dni. Nemusím vám opisovať, čo sa dialo pri mojom príchode... No a keďže si to zopakovať nechcem, tak smeti vynášam štýlom „jedna noha sem, druhá tam“.

Máš nejaké zlozvyky, ktorých sa nevieš vzdať?

Áno, napr. sladkosti a hlavne zmrzlinu. Musím sa začať trochu krotiť, lebo moja spotreba každý rok stúpa a deti mi nadávajú, že im jem keksíky pripravené na desiati do školy.

Keby si nebol moderátorom, čo by si rád robil?

Od detstva som chcel byť pilotom, neskôr prezidentom a ako takmer každý chlapec smetiariom. Pilot a prezident už asi nebudem, ale na smetiara mám stále šancu.

Dobroty so slivkami

Slivkové gule

Suroviny: 600 g zemiakov uvarených v šupke, 200 g hrubej múky, lyžica masť, štipka soli, vajce, slivky, škoricový cukor, na posypanie strúhanka, kryštálový cukor, na poliatie roztopené maslo

Postup: Uvarené a vychladnuté zemiaky ošúpeme a na jemno postrúhame. Pridáme múku, vajíčko, masť, štipku soli a vypracujeme cesto. To potom rozvalkáme na dobre pomúčenej doske. Pokrájame ho na štvorce (obdĺžniky), poukladáme na ne slivky a posypeme ich škoricovým cukrom. Vytvarujeme gule, ktoré dáme do hrnca s vriacou vodou. Varíme ich, pokiaľ nevyplávajú na povrch. Hotové gule polejeme roztopeným maslom a na masle opraženou strúhankou, do ktorej pridáme kryštálový cukor.

Bleskový slivkový koláč

Suroviny: 2 a pol hrnčeka hrubej múky, 1 hrn-

ček cukru, 1 hrnček mlieka, pol hrnčeka oleja, prášok do pečiva, 2 vajcia, odkôstkované slivky

Postup: Do misy dáme hrubú múku, pridáme cukor, mlieko, olej a dve vajíčka. Dobre premiešame metličkou. Potom do cesta pridáme prášok do pečiva a celú masu vylejeme do nízkeho pekáča. Navrch poukladáme slivky (šupkou dolu) a posypeme ich škoricovým cukrom. Koláč dáme piecť do vyhriatej rúry a pečieme asi 30 minút.

Kurča na slivkách

Suroviny: 1 kurča, 1 cibuľa, 2 lyžice oleja, hrnček vody, 3 lyžice mletej škorice, lyžička soli, lyžička zázvoru, mleté čierne korenie, 2 hrnčeky sušených sliviek, 1 lyžica medu alebo hnedého cukru, pol hrnčeka mandlí

Postup: Pokrájanú cibuľu speníme na oleji, potom ju odsunieme nabok, pridáme naporciované kurča a opečieme zo všetkých strán. Kurča podlejeme vodou zmiešanou so škoricou, zázvorom, čiernym korením a soľou, necháme zovrieť, potom teplotu znížime a pod pokrievkou pomaly dusíme asi 30 minút. Okolo kurčťa rozložíme dopredu namočené vykôstkované slivky. Ochutíme cukrom alebo medom a dusíme ešte asi 20 minút, kým kurča nie je mäkké. Medzitým sparíme a ošúpeme mandle, opražíme ich v mierne rozohriatej rúre a ku koncu dusenia pridáme do omáčky. Dusené kurča a slivky rozložíme na misu a prelejeme omáčkou.

Naša krížovka – slovenské príslovie

slovenské príslovie	skrivilo	vydĺbaný otvor, po česky	kradni (hovor.)	Institut Pasteur (skr.)	dávalo si hlas vo voľbách	Pomôcky: ICHOR, AJAN, OSTE	vyhlisovaná tekutina	druh ko-rytnačky	cicavec z pralesa	dym, po česky	v gréckom bájosloví krv bohov	Ludovit (dom.)	Pomôcky: ADAMO, KAREN	rádium (zn.)	mongolskí pastieri	udierať nohou
opak prílivu						spôsoboval škodu selection (skr.)							kôrovec			
1. časť tajničky													nemocničné oddelenie abakus			
limity a podmienky (skr.)				Shakespearov kráľ obyvatelia Saska				mne patriaca vzácnosť, po esper.					a podobne (skr.) Oto (dom.)			
sibírsky veľtok			striebrá, po anglicky ku, po česky							práca výrobca kožušín						
Fujala Oto	jeden z mušketierov	usadenina 3. časť tajničky			útok potešenie, zábava					obliekať rozprávkový princ						
prisediaci na súde						obyvateľ Arábie nesplnená úloha						EČV okr. Kežmarok český herec			dravý vták	belgický spevák
rádiatele-fón (skr.)			nemecká rieka argón (zn.)				liehovina z ryže slovenský jazykovedec						blanokrídly hmyz predložka			
papagáj				kráčaš mestský znak				ruské mesto Elektrárne Nováky							predložka Nord-Nord-Ouest (skr.)	
časť oceánu					nemecká rieka a iné (skr.)					Arana (dom.) amerícium (zn.)						
rímskych 999																
EČV okr. Senica				udierať			mužské meno						Oliver (dom.)			

Riešenie z predchádzajúceho čísla: KEBY NEBOLO HRIECHU, ZVADY, NEBOLO BY PEKLA.